Εργα και Ημεραι

Ο ΣΧΟΛΙΑΣΤΗΣ ΤΟΥ ΥΨΕΝ

Μὲ εἶχε παρακαλέσει ν' ἀκούσω τὴ μελέτη του.— Ἀφοῦ μοῦ διάβασε καμμιὰ πενηντα-ριὰ σελίδες, τὸν ἐσταμάτησα καὶ τοῦ εἶπα:

— Τί νὰ σοῦ πῶ! Ἔχω μιὰ πεποίθησι πῶς κι' ὁ Ἴψεν ἐπάλωσε...

— Πῶς ἐπάλωσε:

— Ὅπως παλιώνουν ὅλα τὰ πράγματα κι' ὅλες οἱ ἰδέες, ὅταν δὲν πρόκειται οὔτε στὸ γέννημά των, οὔτε μετ' ἀπ' αὐτό, νὰ **ζήσουν**.

—Πῶς νὰ ζήσουν;

— Βέβαια—μέσ' αὐτὴ τὴ χώρα τοῦ θανάτου εἶνε ὑποχρεωμένος ἐκεῖνος ποῦ ἀγωνίζεται, νὰ ἐξηγῇ: καὶ πῶς ἐννοεῖ τὴ ζωή... Ὤ! ἐδῶ ὅλοι ἔχουμε ἰδέες περὶ ζωῆς, καὶ μόνο **τὴ** ζωὴ δὲν ἔχουμε.—Πῶς νὰ ζήσουν; Ἀπαρέλαχτα ὅπως **ζῇ** ἕνα λουλοῦδι ὅταν μὲ τὸ χρῶμά του, μὲ τὴ μυρουδιά του, **τραβάει** στο μέρος του κάθε ἄνθρωπο ποῦ ἔχει τὴν αὔστησι τῆς ὀσφρήσεως.—Καὶ 'κεῖνο ποῦ βλέπω ἐγὼ σήμερα εἶνε ὅτι τόσο μᾶς λείπει ἡ αὔστησις αὐτὴ ὥστε δὲ μποροῦμε νὰ μυρίσουμε τὰ δικά μας λουλούδια, ὄχι τὰ ξένα, ὅταν μάλιστα τὰ ξένα εἶνε κι' ἀπὸ πολὺ μακρυά.— Ἐ! σχολιαστά μου... Ὁ Ἴψεν ἐπάλωσε... καὶ μάλιστα ἐπάλωσε, προτοῦ καινουργιέψει...

Ὁ φίλος μου – ἕνας μικροφιλόδοξος καὶ γεμᾶτος ἀπὸ γαλλικοὺς προλόγους—φαίνεται ὅτι δυσαρεστήθη, γιατὶ ἔκλεισε τὸ τετράδιο τῆς κερδοσκοπικῆς μελέτης του καὶ μοῦ εἶπε μ' ἕνα τρόπο εἰρωνικό, ὅπως ἔμαθε ἀπὸ τὸ δάσκαλό του, τὸν κ. Κουρτίδη:

— Πάλωσε; Ἄμ τότε ποιὸν νὰ πάρωμε;

— Μὰ σὺ 'σαι φοβερός, φίλε μου, νὰ μ' ἀναγκάζῃς νὰ σκέπτωμαι ἂν πρέπει ν' ἀπαντήσω... Ὦ νὰ μοῦ ζήσῃς! μπακάλη μου!... μεταπωλητὴ χαρτιοῦ μὲ τὴν ὀκᾶ!.. Ποιὸν νὰ πάρωμε!!

Καὶ ποῦ ἀφίνεις τὰ **πράγματα**; Τὰ πράγματα ποῦ ἔρχονται καὶ σ' ἀγκαλιάζουν κάθε στιγμὴ καὶ σοῦ δείχνουν μὲ **τὴν** Ἀλήθεια **τοὺς** τὸ δρόμο σου; Ἐξώλφησες λοιπὸν μὲ τὸ περιβάλλον σου, ὥστε νὰ ξανοίγεσαι σὲ ὕψη ποῦ ἀπαιτοῦν **τὴν** ἐλευθερία σου γιὰ νὰ τὰ κατακτήσῃς; Μὲ τὸ νὰ παραδέχεσαι ὅτι ὁ Ἴψεν ἔγραψεν ἀριστουργήματα, πίει, τέλειωσε; Κι' ὅταν ἡ πραγματική σου ζωὴ εἶνε μιὰ ἐντελὴς ἄρνησι ὅλων αὐτῶν τῶν ἀριστουργημάτων, κατὰ τί εἶνε ἀκόμη ἔργα τοῦ Ἴψεν; Δὲ μὲ μέλλει μένα ἂν σὺ ἀτομικῶς εἶσαι ὁ μόνος ὑπεύθυνος—ἐγὼ δὲ ζητάω ὑπευθύνους.— Ἐγὼ ἐξετάζω ἀπὸ **ποῦ** ἀπορρέει ἡ κατάστασις καὶ ἡ εὐθύνη, τὴν αἰτία θέλω νὰ χτυπήσω.— Καὶ ἐνόσῳ ἡ κατάστασις μ' ὁδηγάει σὲ κακὴν αἰτία, ὅποια κι' ἂν εἶνε, ὀφείλω νὰ τὴ χτυπήσω. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἡ αἰτία τῆς ἀρρώστιας μου, μπορεῖ νἆναι ὁ Χριστός, ὁ Ἴψεν, ἐγὼ—ὑπάρχει πειὸ πολὺ ἀπὸ τὸ νά εἶμαι ἐγώ;—Ἆρα πρέπει νἀρχίσω τὰ κλάμματα καὶ γεμᾶτος ἀπὸ σεβασμὸ —τρανὴν ἐκδήλωση τῆς ἀρρώστιας—ν' ἀπονραβιχτῶ στὴ γωνιὰ ὅπου βάζωμε τὸν τενεκὲ μὲ τὰ σκουπίδια; Γιατί ἀποφεύγουμε τὴ δημιουργία τῶν περιστάσεων; Ἐπειδὴ λοιπὸν τὸ κινίνο εἶνε πικρὸ, ἢ τὸ νιστέρι πονάει, πρέπει ν' ἀφήσωμε τὸν πυρετὸ στὴν ἀνάπτυξί του καὶ τὸ σάπιο στὴ σαπίλα του; Κανεὶς, θεέ μου! δὲ συλλογίζεται πῶς αὐτὸ δὲν εἶνε ζωή; πῶς θὰ πεθάνουμε; Πές μου, τί σ' ὠφελεῖ ἐσένα ἡ θεωρία τοῦ Μπράντ, τοῦ Σόλνες, τοῦ Στόκμαν, ὅταν οἱ δικές σου περιστάσεις, ἡ πραγματικότη σου ἀπαιτεῖ τὸ ἀντίθετο ἀφ' ὅ,τι σοῦ λένε οἱ ἀνωτέρω ἰδεολόγοι; Πῶς κατωρθωσες νὰ νοιώσῃς ὅτι πρέπει! νὰ ὑψωθῇς στὰ δικά τους χέρια, καὶ δὲ μπόρεσες νὰ αἰστανθῇς πῶς τὸ δικό σου σκύψιμο θὰ ἔχῃ ὡς ἀντίκτυπο, ὡς ἀρχὴ μεγάλων ἀποτελεσμάτων, τὸ ἀνασήκωμα ἄλλων γεννημένων στὴν ἐποχή τῶν;

Ἐμεῖς δὲν εἴμαστε στὴ νέ ποχή μας. Αὐτὸ ξέρε του Δὲν ἀπέχομε καὶ πολὺ ἀπὸ τὰ χρόνια τῶν πατέρων μας, μολαταῦτα νὰ ἦσαι βέβαιος πῶς τίποτε δὲν ὑπάρχει συνδετικὸ μεταξύ μας...

Ἀφοῦ λοιπὸν κι' ἔτυχε νὰ χωριστοῦμε (ἔτσι τουλάχιστον θέλουμε νὰ νομίζουμε) μιὰ γιὰ πάντα ἀπὸ τὸ παλιὸ **τὸ** σπίτι, γιατί δὲν κυττάζει καθένας μας νὰ δουλέψῃ—φαντάζομαι μὲ τί κατσούφιασμα θ'ἀκουστῇ ἡ λέξη... Ὦ! ἐλευθερία dolce far niente!—Ὦ! νὰ δουλέψῃ γιὰ τὸ νέο **τὸ** σπίτι;

Ἀφοῦ δὲ μπορεῖ μεῖς—καὶ δὲν πρέπει—νὰ ξαναγυρίσωμε στὸ παλιό, ποιὸς λόγος νὰ τριγυρνᾶμε σὰν τοὺς Ἑβραίους ἀπὸ πολιτεία σὲ πολιτεία;

Κι' ὅμως... Κι' ὅμως... τώρα θυμᾶμαι τὸν Ἄϊνε: «Ὁ ἄνεμος βουΐζει ἀκόμη, τὰ κύματα ἐξακολουθοῦν τὸ κυνῆγι τους, ὅλα ἐξακολουθοῦν κι' ὅμως ἕνας νέος τρελλὸς, περιμένει ἀπάντησι!»

Ο Πορτιερης

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

γνωστοποιεῖ

ὅτι κατετέθη παρ' αὐτῇ τὸ ἀπαιτούμενον ποσὸν διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 26 τοκομεριδίου τοῦ ἐκ φρ. 89,875,000. Ἐθνικοῦ Δανείου (1890) 5 o/o (Σιδηροδρόμου Πειραιῶς-Λαρίσσης) πληρωτέου πρὸς φρ. χρ. 4,50 ἀπὸ τῆς 2)15 προσεχοῦς Ἰουνίου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13)26 Μαΐου 1903

(Ἐκ τοῦ Γραφείου)

ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Σ' ἕναν ἤχο γλυκὸ, μυστικὸ,
ποῦ τὰ φύλλα σκορποῦν τῶν δεντρῶν
στῆς Δρυάδας τὴ θλίψη,
τραγούδια ἀπ' ἀνέγγιχτα χείλια μποροῦν
τῆς ψυχῆς σου τὰ κάλλη νὰ εἰποῦν,
σ' ἕναν τόνο γλυκὸ, μυστικὸ,
ποῦ σκορποῦν τὰ νερὰ τῶν πηγῶν
στῆς Νεράϊδας τὴ θλίψη;

Κι' ἂν ὁ Πόνος μονάχα σφιχτὰ,
σὰ δύο στάλες καθάριες νεροῦ,
τὶς ψυχές μας ἑνώνει,
τραγούδια χαρὰς γιὰ τα σὲ πῶς θὰ εἰπῶ,
— ὦ θλιμμένης ψυχῆς μυστικὸ —
ποῦ μονάχα ὁ Πόνος σφιχτὰ
σὰ δυὸ στάλες καθάριες νεροῦ
τὶς ψυχές μας ἑνώνει;

ΚΩΣΤΑΣ ΓΑΖΙΑΣ

ΝΕΑ ΤΡΑΠΕΖΑ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3ῃ Μαΐου 1903

Κύριε,

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσω Ὑμῖν ὅτι δυνάμει συμβολαίου γενομένου ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου Ἀθηνῶν Ἰωάννου Α. Γαΐτάνου, ἀντίγραφον τοῦ ὁποίου κατετέθη ἤδη εἰς τὸ ἐνταῦθα Ἐμπορικεῖον, ἵδρυσα ἐνταῦθα, δι' ἰδίων ἐμοῦ κεφαλαίων καὶ δι' ἑτερορρύθμου συνεταιρισμοῦ μετ' ἄλλων κεφαλαιούχων Ἑταιρίαν ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν:

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΑΙΟΠΟΥΛΟΥ ΚΑΙ Σας

ἥτις θέλει ἀσχοληθῇ εἰς παντὸς εἴδους τραπεζικὰς ἐργασίας.

Εὐελπιστῶν ὅτι θέλετε μὲ τιμήσει διὰ τῆς ὑμετέρας ἐμπιστοσύνης σᾶς παρακαλῶ νὰ λάβητε σημείωσιν τῆς ὑπογραφῆς μου.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Ε. ΠΑΙΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΡΦΑΝΟΤΡΟΦΕΙΟΝ

ΓΩΡΓΙΟΥ ΚΑΙ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ ΧΑΤΖΙΚΩΣΤΑ

Προκήρυξις μειοδοσίας

Ἐκτίθενται εἰς μειοδοτικὴν δημοπρασίαν πάντα τὰ εἴδη τοῦ παντοπωλείου, λαχανοπωλείου, κρεωπωλείου καὶ ἀρτοπωλείου τ' ἀναγκαιοῦντα εἰς τὸ Ὀρφανοτροφεῖον Χατζηκώστα, ὡς καὶ ἡ καύσιμος ὕλη πρὸς χρῆσιν αὐτοῦ.

Τῶν ὅρων τῆς μειοδοσίας δύναται νὰ λάβῃ γνῶσιν ὁ βουλόμενος ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ οἰκονόμου τοῦ εἰρημένου Ὀρφανοτροφείου καθ' ἑκάστην ἀπὸ τῆς 9—12 π. μ. καὶ ἀπὸ τῆς 3—6 μ. μ.

Ἡ μειοδοσία γενήσεται ἐν τῷ συνήθει τόπῳ τῶν δημοπρασιῶν τῇ 25 Μαΐου ἐ. ἔ. ὥρᾳ 10 π. μ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Μαΐου 1903

(Ἐκ τοῦ Ὀρφανοτροφείου Γ. καὶ Αἰκατερίνης Χατζηκώστα).

ΡΩΣΣΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Α. Π. ΤΣΕΧΩΦ

ΖΗΤΙΑΝΟΣ

ΚΑΤΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΝ Π. Α. ΑΞΙΩΤΗ

— Κύριε! φανῆτε καλὸς, κυττάξετε ἕνα δυστυχῆ, πεινασμένον ἄνθρωπο. Ἔχω νὰ φάω τρεῖς ἡμέρες .. δὲν ἔχω μήτε πέντε λεπτὰ νὰ ξενυχτίσω κάπου... μὰ τὸ Θεό! Ὀχτὼ χρόνια ἤμουν σ' ἕνα χωριὸ δημοδιδάσκαλος κ' ἔχασα τή θέσι μου ἀπὸ ραδιουργίες τοῦ ἐπαρχιακοῦ συμβουλίου. Ἔπεσα θῦμα καταγγελίας. Εἶνε χρόνος πλιὸ ποῦ εἶμαι δίχως θέσι.

Ὁ δικηγόρος Σκβαρτζῶφ παρετήρησε τὸ τρυπημένο μαυρογάλαζο ἐπανωφόρι τοῦ ἐπαίτου, τὰ θολὰ, μεθυσμένα του μάτια, κάτι ἐρυθρὰς κηλίδας εἰς τὰς παρειὰς καὶ τοῦ ἔφανη ὅτι κάπου εἶχε ἰδῇ καὶ πρὶν αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον.

— Τώρα μοῦ προτείνουν θέσι στὸ κυβερνεῖο τῆς Καλούγας—ἐξηκολούθησε—μὰ δὲν ἔχω τὰ μέσα νὰ φύγω. Κάμετε τὸ ψυχικὸ, βοηθῆστε με! Ντροπὴ νὰ ζητῇ κανεὶς, μά... σὲ ἀναγκάζουν αἱ περιστάσεις.

Ὁ Σκβαρτζῶφ ἐκύτταξε τὰ καλόσια του, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ ἕνα ἦτο βαθὺ, τὸ ἄλλο μικρὸ καὶ ἐνθυμήθη ἔξαφνα.

— Ἀκούσετε, ἐδῶ καὶ τρεῖς ἡμέρες θαρρῶ σᾶς ἀπήντησα στὴν Σαδοβάγια—εἶπε·—τότε ὅμως μοῦ εἴπατε πῶς εἶσθε φοιτητὴς καὶ πῶς σᾶς ἀπέβαλαν. Τὸ θυμᾶστε;

— Ὄ... ὄχι, δὲ γίνεται! ἐψέλλισεν ὁ ζητιάνος συγχισμένος.—Εἶμαι δάσκαλος καὶ ἂν ἐπιθυμῆτε σᾶς δείχνω ἔγγραφα.

— Ἀφῆστε τὰ ψέμματα! Ἐλέγατε πῶς εἶσθε φοιτητὴς καὶ μάλιστα μοῦ εἴπατε γιατὶ σᾶς ἀπέβαλαν. Θυμᾶστε;

Ὁ Σκβαρτζῶφ ἠρυθρίασε καὶ μὲ ἔκφρασιν ἀηδίας εἰς τὸ πρόσωπον ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τὸν ρακενδύτην.

— Εἶνε χαμέρπεια αὐτό, κύριε!—ἀνέκραξεν ὠργισμένος.—Εἶνε ἀτιμία! Θὰ σᾶς στείλω σσὴν ἀστυνομίαν, νὰ σᾶς πάρ' ἡ ὀργή! Εἶσθε πτωχὸς, πεινᾶτε, ἀλλ' αὐτὸ δὲν σᾶς δίδει τὸ δικαίωμα νὰ φέρεσθε μὲ τόσην αὐθάδειαν, τόσον ἀσυνείδητα!

Ὁ ρακενδύτης ἑτοιμάσθη νὰ φύγῃ καὶ συγχισμένος, ὡς κλέπτης συλληφθεὶς, παρετήρησε τὸν προθάλαμον.

— Ἐγώ... δὲν λέω ψέμματα... ἐψέλλισε —Μπορῶ νὰ δείξω ἔγγραφα.

— Ποιὸς σᾶς πιστεύει;— ἐξηκολούθησεν ὁ Σκβαρτζῶφ μὲ ἀγανάκτησιν.—Νὰ ἐκμεταλλεύεσθε τὰς συμπαθείας τοῦ κοινοῦ πρὸς τοὺς δασκάλους καὶ τοὺς φοιτητάς. —Εἶνε πολὺ χαμερπὲς, πολὺ ἄτιμον καὶ ρυπαρόν! Σκανδαλωδέστατον!

Ἐπῆρε δρόμον ὁ Σκβαρτζῶφ καὶ μὲ τὸν πλέον ἀνηλεῆ τρόπον ἐμαστίγωσε τὸν ἐπαίτην. Μὲ τὸ αὐθάδες ἐκεῖνο ψεῦδος ὁ ρακενδύτης τοῦ ἐπροξένησεν ἀηδίαν καὶ ἀποστροφήν, τοῦ προσέβαλεν ἐκεῖνο ποῦ αὐτὸς, ὁ Σκβαρτζῶφ ἠγάπα καὶ ἐξετίμα ὡς ἴδιον· τὴν καλωσύνην, καρδίαν εὐαίσθητον, συμπάθειαν πρὸς τοὺς δυστυχεῖς· μὲ τὸ ψεῦδος του, μὲ τὴν ἀπόπειραν τοῦ νὰ κινήσῃ τὴν φιλανθρωπίαν «τὸ ὑποκείμενον» ὡσὰν νὰ ἐκηλίδωσε τὴν ἐλεημοσύνην ὁποῦ ἀπὸ καρδίας καθαρᾶς ἠγάπα νὰ δίδῃ εἰς τοὺς πτωχούς. Ὁ ρακενδύτης κατ' ἀρχὰς ἐδικαιολογεῖτο, ὡρκίζετο κατόπιν ὅμως ἐσιώπησε καὶ συνεσταλμένος, ἔκλινε τὴν κεφαλήν.

— Κύριε!—εἶπε, βάλλων τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς καρδίας, —ἀληθινὰ, εἶπα... ψέμματα! Δὲν εἶμαι οὔτε φοιτητὴς, οὔτε δημοδιδάσκαλος. Εἶνε μῦθος ὅλ' αὐτό! Ἐγὼ ὑπηρετοῦσα εἰς μίαν ρωσσικὴν χορῳδίαν καὶ μ' ἔδιωξαν ἐξ αἰτίας τοῦ πιοτοῦ. Μὰ τί νὰ κάμω! Πιστέψετε τὸ Θεό, δὲ γίνεται χωρὶς ψέμμα. Λέω τὴν ἀλήθεια καὶ δὲ μὲ βοηθᾶ κανείς. Μὲ τὴν ἀλήθεια ἀποθαίνεις ἀπὸ πεῖνα καὶ ξεπαγιάζεις χωρὶς κρεββάτι! Καλὰ τὰ λέτε σεῖς, ὀρθά... μὰ τί νὰ κάμω;

— Τί νὰ κάμετε; ἐρωτᾶτε τί νὰ κάμετε;— ἀνέκραξεν ὁ Σκβαρτζῶφ πλησιάσας πρὸς αὐτόν! Δουλειὰ χρειάζεται!